

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato si' na každý den v týdnu

Neděle - den odpočinku

Ranní modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 23(22):

- 1 Žalm. Davidův. Hospodin je můj pastýř, nic mi nechybí.
- 2 Na palouky svěží trávy mě vyvádí. Vede mě k vodám, kde mohu odpočívat,3 tam mi posilňuje duši; vodí mě po stezkách spravedlnosti pro své jméno.
- 4 I kdybych procházel temnou roklí, žádného zla se nebojím, vždyť tys mi nablízku; je tu tvá hůl, tváberla pastýřská, ty jsou má útěcha.
- 5 Stůl pro mě prostíráš tváří v tvář mým protivníkům; hlavu mi mažeš vonným olejem, má číše přetéká.
- 6 Ano, zahrnuje mě přízeň a dobrota po všechny dny mého života; mým příbytkem je Hospodinův dům nadlouhé, předlouhé časy.

Čtení z knihy Exodus (Ex 16, 22-26):

Šestého dne pak si nasbírali dvojnásobek chleba, dva gomory na osobu, a všichni náčelníci obce topřišli Mojžíšovi oznámit. Řekl jim: „Hle, co řekl Hospodin. Zítřek je dnem naprostého odpočinku, sobota zasvěcená Hospodinu. Upečte, co chcete upéci, uvařte, co chcete uvařit, a všechno, co zbude, si nechte do zítřka v zásobě.“ Nechali si to do zásoby na příští den, jak to Mojžíš nařídil; nezapáchalo to a nebyli v tom červi. Mojžíš řekl: „snězte to dnes, neboť dnes je Hospodinova sobota, dnes byste to v polích nenalezli. Šest dnů to budete sbírat, avšak sedmého dne, v sobotu, to tam nebude.“

Laudato si'

71. I když „bylo na zemi mnoho lidské špatnosti“ (Gn 6,5), a Bůh „litoval, že udělal lidi na zemi“ (Gn6,6), přesto se prostřednictvím Noeho, který si uchoval bezúhonnost a spravedlnost, rozhodl otevřít cestu spásy. Dal tak lidstvu možnost nového začátku. Stačí jediný dobrý člověk, aby byla naděje! Biblická tradice jasně stanoví, že tato rehabilitace s sebou nese znovuoživení a respektování rytmů vepsaných do přírody rukou Stvořitele. Je to vidět například na zákonu o Šabat. Sedmého dne Bůh přestal s veškerou prací, kterou vykonal. Bůh nařídil Izraeli, aby každého sedmého dne v týdnu slavil jako den odpočinku, Šabat (srov. Gn 2,2-3; Ex 16,23; 20,10). Na druhé straně byl pro Izrael a jeho zemi stanoven každých sedm let také rok odpočinku (srov. Lv 25,1-4), během něhož byl uložen úplný odpočinek zemi, neselo se a sklízela se jen úroda nutná k přežití a k nabídce pohostinství (srov. Lv 25,4-6). Nakonec po uplynutí sedmi sedmiletí, tedy po čtyřiceti devíti letech bylo slaveno jubileum, rok všeobecného odpuštění a byla vyhlášena „v zemi svoboda všem jejím obyvatelům“ (Lv25,10). Rozvoj tohoto zákonodárství měl za cíl zajistit rovnováhu a rovnost ve vztazích člověka k druhým lidem a k zemi, kde žil a pracoval. Současně to však bylo uznání skutečnosti, že dar země a jejích plodů patří všemu lidu. Ti kdo obdělávali a opatrovali toto území, měli se s jeho plody dělit zvláště s chudými, vdovami, sirotky a cizinci: „Až budete ve své zemi sklízet obilí, nesmíš vyžnout své pole až k samému okraji a paběrkovat zbytky po žni. Ani svou vinici nesmíš sklídit dočista a zbytky hroznů své vinice nesmíš paběrkovat. Necháš je pro chudého apro cizince“ (Lv 19,9-10).

Malá úvaha:

Odpočinek sedmého dne stvoření je pedagogickým způsobem, kterým nás Slovo Boží učí žít každý týden odpočinek stanovený Bohem. A tento den odpočinku nám slouží především k tomu, aby nám připomněl Boží panství nade vším: nad zemí, která nám byla dána, nad naším životem, nad vším, co vzešlo z Božích rukou. S tímto dnem odpočinku lidé nejen znovu získávají své síly, ale především poznávají ve svých životech Boží majestát a také poznávají, že vše přichází na tento svět jako dar od Boha pro všechny. Prostřednictvím tohoto odpočinku vyvstává potřeba vyrovnat spravedlností všechny vztahy, které my lidé během svého života navazujeme: se stvořením, s druhými a s Bohem. Prožíváme každý týden den odpočinku jako okamžik k oslavě Božího průchodu našimi životy?

Modleme se:

Bože dobrotvy, na úsvitu této nové neděle, dne, kdy si připomínáme zmrtvýchvstání Tvého Syna, jímž vše obnovil, nauč nás žít nedělní odpočinek a oslavovat dar Tvé přítomnosti mezi námi. Prosíme o to skrze Tvého Syna, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 16

- 1 Polohlasem. Davidův. Ochraňuj mě, Bože, k tobě se utíkám.
- 2 Řekl jsem Hospodinu: můj Pán jsi ty, štěstí nenalézám v žádném
- 3 z pozemských běsů. Ti mámí všechny, kdo je milují, e plno jejich model, běhají za nimi. Vylévat jim v úlitbu krev? Nikdy! Dát jejich jménům vystoupit na své rty? Nikdy!
- 4 Hospodine, můj dědický podíl a má číše, ty jsi zárukou mého údělu;
- 5 šňůra mi vyznačuje ohradu slasti, to dědictví se mi zdá nádherné.
- 6 Velebím Hospodina, stal se mi rádcem, ba i v noci mě poučuje mé srdce.
- 7 Neúnavně jsem před sebe stavěl Hospodina, on je mi po pravici, a tak nekolísám.
- 8 Proto mé srdce jásá, mé útroby plesají a mé tělo spočine v bezpečí;
- 10 neboť ty neponecháš mou duši v podsvětí, nedopustíš, aby tvůj přítel spatřil jámu.
- 11 Naučíš mě cestě života, před tvou tváří plnost radosti, věčné slasti ve tvé pravici.

Čtení z knihy Zjevení (Zj 21, 1- 5a):

Potom jsem uviděl nové nebe, novou zemi - neboť první nebe a první země zmizely a už není moře. A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, který sestupoval z nebe, od Boha; okrášlilo se jako mladá nevěsta ozdobená pro svého ženicha. Tu jsem uslyšel jakýsi hlas, jak provolával od trůnu: "Hle, příbytek Boha s lidmi. Bude přebývat slidmi; budou jeho lid a on, Bůh-s-nimi, bude jejich Bůh. Setře každou slzu z jejich očí: už nebude smrt; už nebudou pláč, křik a trápení, neboť ten dřívější svět pominul." A Ten, jenž sedí na trůně, prohlásil: "Hle, všechno tvořím nové." Potom dodal: "Piš! Tato slova jsou spolehlivá a pravdivá.

Laudato si'

83. Cílem cesty veškerenstva je plnost Boží, které již dosáhl zmrtvýchvstalý Kristus, osa všeobecného zrání.[53] Takto přidáváme další argument k odmítnutí jakékoli despotické a nezodpovědné vlády člověka nad ostatním stvořením. Konečným účelem ostatních tvorů nejsme my. Všichni jdou naopak s námi a skrze nás ke společnému cíli, kterým je Bůh, v transcendentní plnosti, kde vzkrášený Kristus objímá

a osvěcuje všechno. Člověk obdařený inteligencí a láskou je přitahován Kristovou plností, je povolán přivést všechno tvorstvo k jeho Stvořiteli.

Malá úvaha:

Lidský život, stejně jako samotné stvoření, je božskou pedagogikou, abychom se životem a poutí od početí po smrt naučili milovat: protože láska je to, co budeme žít navěky, v tom novém nebi a na nové zemi. to bude pro nás Boží plnost. Nedělní odpočinek nám pomáhá v čase okusit věčný život v přítomnosti Boží. Tímto životem spolu s námi kráčí ostatní stvoření z Boží ruky, které skrze nás bude také dovedeno zpět ke společnému Stvořiteli. Uvědomili jsme si v tento den odpočinku trochu více Boží přítomnost v našich životech a univerzální společenství všeho stvoření?

Modleme se:

Bože dobroty, v dnešní nedělní odpoledne nás nauč žít z Tvého pokoje a dej tento mír celému světu. Prosíme o to skrze samotného Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Pondělí – světlo

Ranní modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 36

- 3 Hospodine, na nebesích tvá láska, až k oblakům tvá pravda;
- 4 tvá spravedlnost je jako Boží hory, tvé soudy – velká propast. Člověku i dobytku pomáháš, Hospodine,
- 5 8 jak je tvá láska drahocenná, Bože. A tak Adamovi synové mají útočiště ve stínu tvých křídel.
- 9 Opájejí se tukem tvého domu, z proudu svých slastí je napájíš;
- 10 v tobě je pramen života, tvým světlem vidíme světlo.
- 11 Zachovej svou lásku těm, kdo tě znají, a svou spravedlnost upřímným srdcím.
- 12 12 Ať mě nedostihne noha pyšných, ať mě nezažene ruka bezbožníků!
- 13 Hle, padli ti, kdo konají zlo, jsou srazeni, povstat nemohou.

Čtení z knihy Genesis (Gn 1,3-5)

Bůh řekl: „Budiž světlo,“ a bylo světlo. Bůh viděl, že světlo je dobré, a Bůh oddělil světlo od tmy. Bůh nazval světlo „den“ a tmu „noc“. Byl večer a bylo jitro: první den.

Laudato si'

221. Různá přesvědčení naší víry rozvíjená na začátku této encykliky pomáhají obohatit smysl této konverze kupříkladu vědomí, že každý tvor odráží něco Božího a má co předat, anebojistota, že Kristus vzal na sebe tento materiální svět a nyní – Vzkříšený – přebývá v nitru každé bytosti, kterou zahrnuje svou sympatií a proniká ji svým světlem. Vedou také k uznání, že Bůh stvořil svět a vepsal do něj řád a dynamismus, který člověk nemá právo ignorovat. Čteme-li evangelium, kde Ježíš mluví o ptáčích a říká, že „ani jediný z nich není u Boha zapomenut“ (Lk 12,6), můžeme s nimi zacházet špatně nebo jim ubližovat? Zvu všechny křesťany, aby vyjadřovali tuto dimenzi vlastní konverze a umožnili tak síle a světlu obdržené milosti, aby pronikla i do vztahů k ostatnímu stvoření a okolnímu světu a probouzela ono subtilní bratrství s celým stvořením, které svatý František z Assisi tak oslnivě prožíval.

Malá úvaha:

Bůh stvořil světlo a povolal ho k existenci. A skrze světlo vidíme božský odraz ve všech tvorech, protože Bůh proniká všechno božským světlem. Je náš vztah ke stvoření zářivým vztahem, vztahem, který je respektuje a chrání, aby Boží světlo mohlo zářit jak ve stvoření, tak ve mně?

Modleme se:

Bože dobroty, v tomto novém úsvitu, pomoz nám obrátit se, aby síla a světlo Tvé milosti mohly pohnout naším vztahem ke všem stvořením tohoto světa, která vzešla z Tvých rukou. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 43

- 1 Sud' mě, Bože, obhajuj mou při proti lidem bez lásky; od proradného a zvráceného muže mě vysvobod.
- 2 Ty jsi Bůh mé síly: proč bys mě odvrhoval? Proč bych měl odcházet ve smutku, nepřítelem sklíčen?
- 3 Sešli své světlo a svou pravdu, ty mě povedou, přivedou mě na tvou svatou horu, až do tvých příbytků.
- 4 A půjdu k Božímu oltáři, až k Bohu své radosti. Budu plesat, na harfě ti vzdávat díky, Bože, můj Bože.
- 5 Proč bys, má duše, umdlévala a sténala nade mnou? Doufej v Boha: zas mu budu vzdávat díky, On je spása mé tváře a můj Bůh!

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana (1Jn 1,5-7)

A toto je poselství, které jsme od něho slyšeli a které vám zvěstujeme: Bůh je světlo, tma v něm vůbec není. Říkáme-li, že s ním máme společenství, zatímco kráčíme ve tmě, lžeme, nečiníme pravdu. Kráčíme-li však ve světle, jako je ve světle on sám, máme společenství jedni s druhými a krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od veškerého hříchu.

Laudato si'

211. Tato výchova povoláná vytvářet „ekologické občanství“ se nicméně občas omezuje na poskytování informací a neumí dát uzrát návykům. Existence zákonů a norem dlouhodobě nestačí omezit špatné jednání, třebaže dochází k jejich účinné kontrole. Aby právní norma měla významné a trvalé účinky, je nezbytné, aby ji většina společnosti na základě vhodných motivací přijala a reagovala osobní proměnou. Jedině upevňování ctností umožní věnovat se ekologickému nasazení. Aby se člověk, kterému ekonomické podmínky umožňují spotřebovat a utrácet více, raději více oblékl než zapnul topení, předpokládá, že si osvojil určité přesvědčení a cítění, které je příznivé k péči o životní prostředí. Je velmi šlechetné přijmout za své péči o stvoření malými každodenními skutky a je obdivuhodné, je-li výchova schopna je motivovat tak, že jim propůjčí formu životního stylu. Výchova k environmentální odpovědnosti může povzbudit různá jednání, která mají přímý a zásadní dopad na péči o životní prostředí např. méně používat plastické hmoty a papír, snížit spotřebu vody, třídit odpad, vařit v množství, které lze rozumně spotřebovat, zacházet pečlivě s ostatními živými tvory, používat veřejnou dopravu anebo užívat vlastní automobil spolu s ostatními lidmi, sázet stromy, zhášet zbytečná světla apod. To všechno je součástí velkodušné a důstojné kreativity, která umožňuje, aby z člověka vycházelo ven to nejlepší. Opětovné použití nějaké věci namísto jejího okamžitého zahození může na základě hlubokých motivací být skutkem lásky, který vyjadřuje naši důstojnost.

Malá úvaha:

Konverze není skutečná ani pravdivá, pokud nemá přímý dopad na péči o náš svět. Tento dopad je založen na malých činech, které, znásobené stálostí a přesvědčením mnoha lidí, jsou schopny vyvolat velké změny. A tyto malé činy, jako je zhasnutí zbytečného světla, není příliš obtížné provést. Stačí začít s jedním z nich: pak nás síla zvyku přiměje osvojit si praxi a tyto akce budou prováděny přirozeně a jejich počet, intenzita a účinnost bude narůstat.

Modleme se:

Bože dobroty, jak se završuje den, pošli své světlo, abychom jím proměnění mohli sloužit našim bratřím a sestrám a zemi, která nás vítá, a nabídnout jim sebe k jejím plným službám skrze drobné každodenní činy, které na ně mohou účinně působit. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Úterý – voda

Ranní modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 107

31 Ať vzdávají Hospodinu díky za jeho lásku, za jeho divy pro Adamovy syny!

32 Ať ho opěvují ve shromáždění lidu, v radě starších ať ho chválí!

33 Proměňoval řeky v poušť a prameny vody v žízeň,

34 plodný kraj v solnou pustinu pro zlobu obyvatel.

35 Ale změnil poušť ve vodní hladinu, suchou zemi v pramen vody;

36 tam usídlil vyhladovělé a oni založili obydlené město.

37 Osévají pole, vysazují vinice a pěstují plody ke sklizni.

38 Žehná jim a oni se rozrůstají, nedá, aby ubývalo jejich dobytka.

39 Ubylo jich, zeslábli v sevření bolestí a útrap;

40 on vylil na knížata opovržení a zavedl je do zmatku bez cesty.

41 Chudáka však pozvedá z bídy, jako stádo rozmnožuje rodiny;

42 42 přímá srdce to vidí a radují se, vše, co lže, má zavřená ústa.

43 43 Kdo je moudrý? Ať ty věci pozoruje a porozumí Hospodinově lásce!

Čtení z knihy proroka Ezechiela (Ez 47,1-9)

Zavedl mě opět ke vchodu do Chrámu, a hle, pod prahem Chrámu vyvěrala směrem na východ voda, neboť Chrám byl obrácený k východu. Voda stékala zpod pravé strany Chrámu, na jih od oltáře. Vyvedl mě severní předsíní a venku mě vedl dokola až k vnější předsíní, jež směřuje k východu, ahle, voda tekla z pravé strany. Muž poodešel na východ se šňůrou, kterou měl v ruce, a odměřil tisíc loket; pak mě převedl přesvodní tok: voda mi sahala až po kotníky. Odměřil dalších tisíc a převedl mě přes vodní tok: voda mi sahala až po kolena. Odměřil dalších tisíc převedl mě přes vodní tok: voda mi sahala až po bedra. Odměřil dalších tisíc a byl to proud, který jsem nemohl přejít, neboť vody přibylo a stala se z ní hluboká voda, nepřekročitelný veletok. Tu mi řekl: „Vidíš, lidský synu?“ Vedl mě dál, potom mě zase zavedl na břeh toho proudu. A když jsem se vrátil, hle, na břehu toho proudu bylo z každé strany plno stromů. Řekl mi: „Tato voda odtéká k východnímu okrsku, stéká do Araby a směřuje k moři; vlévá se domoře a jeho vody tím ozdravějí. Všude, kudy ten proud bude protékat, bude žít každý živý tvor, jenž se v něm hemží. Ryb v něm bude veliká hojnost, neboť kam ta voda proniká, ozdravuje, a všude, kam ten proud teče, to tepe životem.“

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato sí' na každý den v týdnu s. 5

Laudato si'

30. Zatímco kvalita dostupné vody se stále snižuje, v některých místech se prosazuje tendence privatizovat tento drahocenný zdroj a proměnit jej na zboží podrobené zákonům trhu. Ve skutečnosti je přístup k pitné a nezávadné vodě podstatným, základním a všeobecným lidským právem, protože na něm závisí přežití, a je tedy podmínkou uplatňování ostatních lidských práv. Tento svět má velký sociální dluh vůči chudým, kteří nemají přístup k pitné vodě, čímž jim upíráno právo na život zakořeněné v jejich nezcizitelné důstojnosti. Tento dluh se částečně splácí většími ekonomickými příspěvky na dodávky čisté vody a na čističky těm nejchudším obyvatelům. Plýtvání vodou se však vyskytuje nejenom v rozvinutých, ale i v rozvojových zemích, které mají velké zásoby. Z toho plyne, že problém vody je částečně otázkou výchovy a kultury, protože v kontextu velkých nerovností chybí vědomí závažnosti takového jednání.

Malá úvaha:

Bůh stvořil vodu a stvořil ji pro všechny. Z malých pramenů teče voda přes hory a kopce do údolí, aby je zavlažila a dala život. Celý život je založen na vodě. Proto je přístup k čisté vodě základním právem a podmínkou života na naší modré planetě. Voda je pro každého a je na nás všech, abychom umožnili, aby voda, kterou používáme, byla opět čistá, aby mohla i nadále poskytovat život všemživým bytostem na planetě.

Modleme se:

Bože dobroty, Ty, který jsi učinil vodu zdrojem života v tomto našem společném domově, pomoz nám nyní, když nový den začíná proměňovat pouště naší existence v prameny živé vody, abychom Tě mohli chválit spolu se všemi ostatními stvořeními. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 42

- 1 Sbormistrův. Báseň. Korachových synů.
- 2 Jako prahne laň po pramenité vodě, tak prahne má duše po tobě, můj Bože.
- 3 Má duše žízni po Bohu, po živém Bohu, kdy půjdu a spatřím Boží tvář?
- 4 Mé slzy jsou mi chlebem ve dne, v noci, vždyť já po celý den slyším, jak se říká: Kde je ten tvůj Bůh?
- 5 Ano, vzpomínám si a má duše ve mně přetéká, ubíral jsem se pod střechu Převelikého, k domu Božimu, vprostřed radostného křiku, díkůvzdání, vprostřed ruchu slavnosti.
- 6 Proč bys, má duše, umdlévala a sténala nade mnou? Doufej v Boha: zas mu budu vzdávat díky, On je spása mé tváře
- 7 a můj Bůh! Má duše ve mně umdlévá, a tu se rozpomenou na tebe: od jordánské země a od Hermonu, na tebe, pokorná horo.
- 8 Propast volala propast za hluku tvých stavidel a spousta tvých přívalů a tvých vln přese mne se přelila.
- 9 Hospodin sesílá svou milost ve dne a dokonce i v noci, ona mi vnuká zpěv, jenž je modlitbou k mému živému Bohu.
- 10 Řeknu Bohu, své skále: proč na mne zapomínáš? Proč bych měl odcházet ve smutku, nepřítelem sklíčen?
- 11 Jsem k smrti zasažen ve svých kostech, mí protivníci mě urážejí a opakují mi po celý den: Kde je ten tvůj Bůh?
- 12 Proč bys, má duše, umdlévala a sténala nade mnou? Doufej v Boha: zas mu budu vzdávat díky, Spáse mé tváře a svému Bohu!

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato si' na každý den v týdnu s. 6

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra (1Pe 3,18-22)

18 Sám Kristus jedenkrát zemřel za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrčen podle těla a pak oživen podle ducha. A právě v něm dokonce odešel kázat duchům ve vězení, těm, kteří kdysi odmítli uvěřit, když vyčkávala Boží shovívavost, ve dnech, kdy Noe stavěl archu, v níž byl skrze vodu zachráněn malý počet, celkem osm osob. A tomu odpovídá právě křest, který vás zachraňuje nyní a který není odstraněním nějaké tělesnéšpíny, ale závazkem dobrého svědomí vůči Bohu skrze vzkříšení Ježíše Krista, jenž přešel do nebe a je po Boží pravici poté, co si podrobil Anděly, Panstva a Mocnosti.

Laudato si'

235. Svátosti jsou privilegovaným způsobem, kterým Bůh přijímá přirozenost a přetváří ji na prostředek sdílení nadpřirozeného života. Prostřednictvím kultu jsme zváni obejmout svět najiné rovině. Voda, olej, oheň a barvy jsou přijímány s veškerou jejich symbolickou silou a přivtěleny do chvály. Žehnající ruka je nástrojem Boží lásky a odrazem blízkosti Krista, který nás přišel doprovázet na životní pouti. Voda stékající po těle křtěného dítěte je znamením nového života. Neutíkáme ze světa, ani nepopíráme přirozenost, chceme-li se setkat s Bohem. Lze to vnímat zvláště ve východní křesťanské spiritualitě: „Krása, což je na Východě jedno z nejužívanějších pojmenování božské harmonie a vzoru proměněného lidství, se vyskytuje všude: ve tvarech chrámu, ve zvucích, barvách, světlech a vůních.“ [164] V křesťanské zkušenosti nacházejí všechna stvoření materiálního světa svůj pravý smysl ve Vtěleném Slovu, protože Syn Boží ve své osobě přijal hmotný svět, do něhož vložil zárodek definitivní transformace: „Křesťanství neodmítá hmotu a tělesnost. Naopak ji plně doceňuje v liturgickém úkonu, kterým lidské tělo projevuje svoji niternou povahu chrámu Ducha a sjednocuje se s Pánem Ježíšem, neboť také On se stal tělem pro spásu světa.“ [165]

Malá úvaha:

Stejně jako je voda zdrojem života, Bůh si přál, aby tato voda byla zdrojem křestní obnovy celého lidstva v Kristu. Voda spolu s dalšími přírodními prvky, jako je pšenice, hrozny a olivový olej, tvoří základ svátostí, a tedy i ekonomie spásy. Pokud by chyběly, chyběly by nám také prostředky, kterými nám Bůh nabízí a dává svou spásu. Záchrana ničení přírody, kromě pomoci životu na planetě, brání uzavření svátostných dveří ke spáse.

Modleme se:

Bože dobroty, který nás skrze vodu křtu začleňuješ do lůna svého trojičního tajemství, nedopusť, abynám chyběla voda života a tvé spásy. Prosíme o to na večer tohoto dne skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

Otče náš. Amen.

Středa – vzduch

Ranní modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 1

- 1 Šťastný muž, jenž nedbá rady bezbožníků a na cestě pobloudilých nepostává ani nezasedá mezi posměváčky,
- 2 ale má zalíbení v Hospodinově zákoně a ve dne v noci si tiše přeříkává jeho zákon.

- 3 Je jako strom zasazený u vodních toků; ten ve svůj čas ponese plod a jeho listí nikdy neusychá; vše, co dělá, se zdaří:
- 4 ne tak bezbožníci, ne tak! Ti jsou jako pleva unášená větrem.
- 5 A tak bezbožníci neobstojí na Soudu, ani pobloudilí ve shromáždění spravedlivých.
- 6 Neboť cestu spravedlivých Hospodin zná, ale cesta bezbožníků se niveč obrací.

Čtení z knihy Moudrosti (Mdr 7,1-6)

I já jsem smrtelný člověk jako-lib všichni, potomek první bytosti uhnětené z hlíny. V tělo jsem bylutvářen v lůně matky, kde jsem se po deset měsíců zpevňoval v krvi, z mužského semene a z rozkoše, družky spánku. I já jsem při svém zrození vdechl obyčejný vzduch, padl jsem na zem, jež se k nám všem chová stejně, a jako u všech byl mým prvním výkřikem pláč. Byl jsem odchován v plenkách a ve starostech. Žádný král neměl jiný počátek bytí: jeden je pro všechny vstup do života a stejný odchod z něho.

Laudato si'

2. Tato sestra protestuje proti zlu, které jí působíme nezodpovědným užitím a zneužíváním dober, která do ní vložil Bůh. Vyrostli jsme s myšlenkou, že jsme jejími majiteli a vládci, oprávněni ji plnit. Násilí, které tkví v lidském srdci, jež bylo zraněno hříchem, se projevuje rovněž v příznacích choroby, kterou vnímáme v půdě, vodě, vzduchu a živých bytostech. Proto patří mezi nejvíce opuštěné a trýzněné chudé naše sužovaná a devastovaná země, která „sténá a spolu trpí“ (Řím 8,22). Zapomínáme, že i my sami jsme stvořeni z prachu země (srov. Gen 2,7). Naše tělo se skládá z prvků této planety, jejíž vzduch nám dává dech a jejíž voda nás oživuje a občerstvuje.

Malá úvaha:

Dýchat znamená žít. Bez vzduchu zemřeme během několika sekund. A svými činy znečišťujeme vzduch, který nám umožňuje dýchat, ten společný vzduch, společný všem, který nás všechny činí sobě rovnými i v očích Boha. Tím, že znečišťujeme vzduch, znečišťujeme sami sebe, protože jsme také vzduch. Jaké jsme zvláštní bytosti, že ničíme právě ty podmínky, které nám umožňují žít! Tato dychtivost vlastnit a myslet si, že můžeme získat vše, je to, co nás postavilo před propast ztráty všeho, včetně života.

Modleme se:

Bože dobroty, jenž jsi učinil vzduch, který dýcháme, křikem samotného života, nedovol, aby nás naše činy proměnily v plevy unášené větrem, ani v tento nový den, ani nikdy jindy, a inspiruj nás nezbytnou inteligencí, abychom pečovali o vzduch, který sdílíme. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 139

- 1 Sbornistrův. Davidův. Žalm. Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě;
- 2 ať vstávám či sedám, ty to víš, mé myšlenky zdáli pronikáš;
- 3 ať chodím či ležím, ty to vnímáš, všechny mé cesty jsou ti důvěrně známé.
- 4 Slovo ještě nemám ani na jazyku a hle, Hospodine, znáš je celé;
- 5 zezadu i zepředu mě obepínáš, položil jsi na mne svou dlaň.
- 6 Je to div vědění, jenž mě přesahuje, výše, již nemohu dosáhnout.
- 7 Kam jít, abych se vzdálil od tvého ducha, kam prchnout, abych byl daleko od tvé tváře?
- 8 Zdolám-li nebesa, jsi tam, ulehnu-li do podsvětí, jsi tu.

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato sí' na každý den v týdnu s. 8

- 9 9 Beru si křídla jitřenky, spočinu co nejdále v moři,
10 i tam mě vodí tvá ruka, chápe se mě tvá pravice.
11 Řeknu: „Ať mě tísní temnota, ať mi je opaskem noc“;
12 ani temnota není před tebou tmavá a noc svítí jako den.
13 Ty jsi utvořil mé ledví, ty jsi mě utkal v životě mé matky;
14 vzdávám ti díky za tolik zázraků: za div, jímž jsem já, div, jímž jsou tvá díla. Mou duši jsi dobře znal,
15 mé kosti nebyly před tebou skryty, když jsem byl vskrytu utvářen, spřádán v hloubi země.
16 Jako zárodek mě viděly tvé oči, ve tvé knize jsou zapsány všechny ty dny, jež byly stanoveny, a je
v ní každý z nich.
17 Ale pro mne jsou tvé myšlenky tak nesnadné, Bože, jak je velkolepý jejich souhrn!
18 Když je sčítám, je jich víc než písku; skončím-li, stále jsem u tebe.
19 Kéž bys, Bože, zabil bezbožníka! Mužové krve, odejděte ode mne!
20 Ti, kteří o tobě mluví potměšile, kteří tvé myšlenky nepokládají za nic.
21 Hospodine, což nemám v nenávisti toho, kdo tě nenávidí, neošklivím si ty, kdo povstávají proti tobě?
22 Nenávidím je, jak nejvíc mohu, jsou to pro mne nepřátelé.
23 Zkoumej mě, Bože, poznej mé srdce, probádej mě, poznej mou starostlivost;
24 Dohlédni na mou cestu, ať není osudná, veď mě na cestu věčnosti.

Čtení z listu Římanům (Řím 8,14-17)

Všichni ti, které podněcuje Boží Duch, jsou totiž Božími syny. Přece jste nepřijali ducha otroků, abyste opět propadli strachu; přijali jste ducha osvojených synů, který nám dává volat: Abba! Otče! I Duch sám se připojuje k našemu duchu a dosvědčuje, že jsme Božími dětmi. Děťmi, a tedy dědici; dědici Božími a spoludědici Kristovými, vždyť spolu s ním trpíme, abychom spolu s ním byli také oslaveni.

Laudato si'

88. Biskupové Brazílie vyzdvihli, že celá příroda, kromě toho, že manifestuje Boha, je místem Jeho přítomnosti. V každém stvoření přebývá Jeho oživující Duch, který nás volá ke vztahu s Ním. Objev této přítomnosti v nás stimuluje rozvoj „ekologických ctností.“ Když o tom mluvíme, nezapomínejme, že existuje také nekonečná vzdálenost a že věci tohoto světa nemají plnost Boží. Jinak bychom tvorům neprokázali dobro, protože bychom jim nepřiznali jejich vlastní a autentické místo a žádali bychom od nich něco, co nám ve své nepatrnosti nemohou dát.

Malá úvaha:

Jako vzduch, který dýcháme, naplňuje celou zemi, tak Duch Boží, Boží vitální dech, je přítomen v celém stvoření. Bůh je přítomen v přírodě prostřednictvím Božího Ducha a příroda zjevuje Boha a chválí Boží slávu. Nic není skryto před Božím pohledem, před Boží přítomností, před Boží péčí. Vzduch je element, který nejlépe vyjadřuje božský způsob bytí ve stvoření... a na druhé straně, protože vzduch je neohrazený, tak Bůh také uniká naší vůli vlastnit a ovládat. Necháme vzduch, nádherný výraz Boží přítomnosti, stát se zkaženým a budeme bránit tomu, aby křičel, že udržuje život?

Modleme se:

Bože dobroty, který jsi poslal svého Ducha, aby se vznášel nad vodami na úsvitu stvoření, nyní když noc přichází, sešli znovu svého Ducha, aby obnovil našeho ducha a umožnil nám objevit Tvou přítomnost a harmonii celého stvoření. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Čtvrtek – země

Ranní modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 24

- 1 Žalm. Davidův. Hospodinova je země i vše, co ji naplňuje, svět i vše, co v něm přebývá;
- 2 On ji založil nad moři a nad řekami ji upevnil.
- 3 Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? A kdo bude stát na jeho svatém místě?
- 4 Muž s čistýma rukama, ryzího srdce: jeho duše nemíří k nicotnostem, on nepřisáhá, aby klamal.
- 5 Onese si Hospodinovo požehnání a spravedlnost od Boha, své spásy.
- 6 Je to pokolení těch, kdo ho hledají, kdo vyhledávají tvou tvář, Bože Jakubův. Pomlka.
- 7 Brány, pozvedněte štíty v průčelí, nadzdvihněte se, dávné brány, ať vejde král slávy!
- 8 Kdo je ten král slávy? Je to Hospodin, silný, udatný, Hospodin udatný v bojích.
- 9 Brány, pozvedněte štíty v průčelí, nadzdvihněte se, dávné brány, ať vejde král slávy!
- 10 Kdo je ten král slávy? Hospodin zástupů, to on je král slávy. Pomlka.

Čtení z knihy Genesis (Gn 1,1-2,9-10)

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná, tma halila propastnou tůň. Bůh řekl: „Ať se vody, jež jsou pod oblohou, slíjí v jedinou spoustu a ať se ukáže souš,“ a stalo se tak. Bůh nazval souš zemí a onu spoustu vod mořem, a Bůh viděl, že je to dobré.

Laudato si'

53. Tyto situace u sestry země vyvolávají sténání, které spolu se steny opuštěných tohoto světa od nás s nářkem požadují změnu kurzu. Nikdy jsme s naším společným domem nenakládali tak špatně a neuráželi jej tak jako během posledních dvou století. Jsme však povoláni stát se nástroji Boha Otce, aby naše planeta byla tím, o čem On snil, když ji stvořil, a aby odpověděla na jeho plán pokoje, krásy a plnosti. Problémem je, že dosud nedisponujeme kulturou nezbytnou k vyrovnání se s touto krizí a je zapotřebí vytvořit novou generaci vůdců, který ukáží cestu odpovídající potřebám nynějších generací zahrnutím všech, aniž by byly ohroženy budoucí generace. Je nevyhnutelné vytvořit normativní systém, který obsáhne nedotknutelné meze a zajistí ochranu ekosystémů, dříve nežli nové formy moci poplatné technicko-ekonomickému paradigmatu zničí nejenom politiku, ale také svobodu a spravedlnost.

Malá úvaha:

Země je oporou našeho společného domova, kde bychom měli mít nohy. Stvořená Bohem pro všechny, aby sloužila Božímu projektu míru, krásy a plnosti všech tvorů, my měníme ji v poušť, místo, kde nebude možné žít. Tím, že ji znečišťujeme, jí bereme hnojivou a potravinotvornou sílu; tím, že ji proměňujeme v poušť, tlumíme její krásu; jejím zahříváním narušujeme rovnováhu, která umožnila zrození života po milionech let. Jakým právem? Pokud nejsme schopni myslet na sebe, myslíme alespoň na budoucí generace, jejichž budoucnost dáváme do zástavy ještě dříve, než se narodí.

Modleme se:

Bože dobroty, který jsi stvořil zemi a dal lidem možnost ji obdělávat, pomoz nám v tomto novém ránu pracovat tak, aby nové generace přijaly tuto zemi lepší, než je nyní. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (+) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 63

- 2 Bože, ty jsi můj Bůh, tebe hledám, má duše po tobě žízní, po tobě prahne mé tělo, vyschlá zem, žíznivá, bez vody.
- 3 Ano, ve svatyni jsem o tobě rozjímal hledě na tvou moc a tvou slávu.
- 4 Lepší než život je tvá láska; na mých rtech bude tvá chvála.
- 5 Ano, za svého života tě chci velebit, pozvedat ruce ve tvém jménu;
- 6 jako tukem a morkem se sytí má duše, rty plesají, chvála je v mých ústech.
- 7 Když na tebe myslím na lůžku, v noci bdím a o tobě přemýšlím,
- 8 o tobě, jenž jsi byl mou pomocí, a ve stínu tvých křídel plesám;
- 9 má duše se tiskne k tobě, oporou je mi tvá pravice.
- 10 Leč ti, kdo ženou mou duši do záhuby, ať sestoupí do hlubin země!
- 11 Ať jsou vydáni ostří meče, ať se stanou podílem šakalů!
- 12 A král se bude radovat v Bohu; kdo při něm přísahá, dostane se mu chvály, zatímco lháři budou mít zavřená ústa.

Čtení z listu Římanům (Řím 10, 15b-18)

A jak hlásat, není-li člověk napřed poslán? Podle slova Písma: Jak krásné jsou nohy poslů radostných zvěstí! Ne všichni však radostné zvěsti uposlechli. Vždyť to říká Izajáš: Pane, kdo uvěřil tomu, co jsme hlásali? Takto víra vzchází z hlásání a hlásání se děje Kristovým slovem. Ptám se: neslyšeli snad? Vždyť přece jejich hlas zazněl po celé zemi a jejich slova až do končinsvěta.

Laudato si'

217. „Vnější pouště se ve světě množí, protože vnitřní pouště se staly nedohledné,“ a ekologická krize je výzvou ke hluboké vnitřní konverzi. Musíme však také uznat, že někteří křesťané oddaní a věnující se modlitbě si pod záminkou realismu a pragmatismu často tropí posměšky ze starostí o životní prostředí. Jiní jsou pasivní a nechtějí měnit svoje návyky, stávají se nedůslednými. Chybí jim tedy ekologická konverze, která vede k tomu, že umožníme, aby ve vztazích se světem, který nás obklopuje, vyšly najevo všechny důsledky našeho setkání s Ježíšem. Povolání střežit Boží dílo je podstatná součást ctnostného života a nikoli něco volitelného, ani nějaký druhotný aspekt křesťanského života.

Malá úvaha:

Učinění ze země, ze země pocházíme a do země se vrátíme. Tento biblický obraz k nám mluví o hluboké jednotě, kterou my lidé máme se vším ostatním stvořením: naše základní biochemické prvky jsou stejné jako ty, které tvoří zemi, rostliny a zbytek zvířat. Na základě této hluboké jednoty znamená nestarat se o Zemi také ubližovat sami sobě. Vnější pouště vstupují do našich životů dokonce jako tělesné pouště: začleňujeme do těla odpady, které podněcují vnější pouště. To vše proto, že žijeme zakotveni ve velkých vnitřních pouštích, cizí tváři Krista, který čeká na naše integrální obrácení, aby v nás oživil prameny živé vody, které mohou regenerovat naše vnitřní i vnější pouště. Obrátíme se už?

Modleme se:

Bože dobroty, neodvracej od nás svůj pohled dnes večer ani nikdy jindy, abychom se pohledem na Tebe my, kteří jsme zemí vytvarovanou Tvými rukama, stali podobní Ježíši Kristu, Tvému Synu a Pánucelé země a všeho, co obsahuje. Prosíme o to skrze samotného Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Pátek – živé bytosti

Ranní modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 148

- 1 Aleluja! Chvalte Hospodina z nebes, chvalte ho na výšinách,
- 2 chvalte ho, všichni jeho andělé, chvalte ho, všechna jeho vojska!
- 3 Chvalte ho, slunce a měsíce, chvalte ho, všechny zářící hvězdy,
- 4 chvalte ho, nebesa nebes a vody nad nebesy!
- 5 Ať chválí Hospodinovo jméno: on přikázal, ony byly stvořeny;
- 6 postavil je provždy a na věky pod zákon, který nikdy nepomine.
- 7 Chvalte Hospodina ze země, mořské obludy, všechny propasti,
- 8 ohni a krupobití, sněhu a mlho, bouřná vichřice, vykonavatelko jeho slova,
- 9 hory, všechny pahorky, ovocné stromy, všechny cedry,
- 10 divoká zvěři, veškerý dobytek, plaze i ptáku, jenž létáš,
- 11 králové země, všechny národy, knížata, všichni soudcové země,
- 12 mladíci a také panny, starci i s dětmi!
- 13 Ať chválí Hospodinovo jméno: vznešené je jeho jméno, On sám, jeho velebnost je nad zemí i nebem!
- 14 Zvyšuje zdatnost svého lidu, která je chloubou všech jeho přátel, synů Izraele, lidu jemu blízkého.

Čtení z knihy Genesis (Gn 1,20-25)

Bůh řekl: „Ať se vody zahemží hemžením živých tvorů a ať ptáci létají nad zemí blízko nebeské oblohy,“ a stalo se tak. Bůh stvořil velké mořské hady a všechny živé tvory, kteří se hýbají a kteří se hemží ve vodách podle jejich druhu, a všechny opeřence podle jejich druhu, a Bůh viděl, že je to dobré. Bůh jim požehnal a řekl: „Buďte plodní, rozmnožujte se, zaplňte mořské vody a ptáci ať serozmnožují na zemi.“ Byl večer a bylo jitro: pátý den. Bůh řekl: „Ať země vydá živé tvory podle jejich druhu: dobytek, drobné živočichy, divoká zvířata podle jejich druhu,“ a stalo se tak. Bůh udělal divoká zvířata podle jejich druhu, dobytek podle jeho druhu i všechny drobné živočichy lezoucí po zemi podle jejich druhu, a Bůh viděl, že je to dobré.

Laudato si'

33. Nestačí však myslet na různé druhy jako eventuální využitelné zdroje a zapomínat přitom, že mají hodnotu samy o sobě. Každý rok mizí tisíce rostlinných a živočišných druhů, které už nikdy nepoznáme a naše děti je už neuvidí, protože zmizely navždy. Drtivá většina zanikne z důvodů, které mají co do činění s nějakou lidskou aktivitou. Kvůli nám tisíce druhů nevzdá slávu Bohu svojí existencí, ani nám nebudou moci předat svoje poselství. Na to nemáme právo.

Malá úvaha:

Nesmírnost, vznešenost a velikost Boha se nám zpřítomňuje ve vůni květin, v melodickém zpěvu ptáků, ve vznešenosti lva, v rostlinách a zvířatech stvořených Bohem, která k nám mluví o Bohu: vyjadřují odraz Boží nekonečnosti. Existovat znamená užívat si velkého daru být schopen manifestovat Bytí Boha ve svém vlastním bytí; a tím vzdávat slávu Bohu. Jsme si vědomi toho, že vyhynutím živočišného nebo rostlinného druhu kromě odstranění Božího stvoření odstraňujeme i onu konkrétní a neopakovatelnou formu, v níž se odráželo něco z Boha? Ochrana přírodních druhů jevelmi vysokou formou péče o náš společný domov. Rozmnožování druhů, chtěné Bohem, jak je popsáno v Genesis, pomáhá šířit Boží chválu do všech končin země.

Modleme se:

Bože dobroty, který nás dnes ráno zveš, abychom Tě chválili za všechna stvoření, která vzešla z Tvých rukou, dej, abychom se v této chvále spojili péčí o všechny přírodní druhy, které vzešly z Tvých rukou. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 104

1 Veleb Hospodina, má duše, Hospodine, můj Bože, jsi tak veliký! Oděl ses nádherou a leskem,
2 zahalil ses světlem jako pláštěm a jako stan rozvinuješ nebesa,
10 V roklicích dáváš vyvěrat pramenům, plynou mezi horami,
11 napájejí veškerá polní zvířata, divocí osli tiší u nich žízeň;
12 pobývá u nich ptactvo nebeské, pod listovím pozvedá hlas.
13 Ze svých horních komnat napájíš hory, země se sytí plodem tvých děl;
14 dáváš růst trávě pro dobytek i rostlinám k užítku lidem, aby si dobývali ze země chléb
15 a víno, jež obveseluje srdce člověka, aby olej rozjasňoval tváře a chléb posiloval srdce člověka.
16 Napájejí se Hospodinovy stromy, libanonské cedry, jež zasadil;
17 na nich hnízdí ptáci, na jejich vrcholku má domov čáp;
18 kamzíkům patří vysoké hory, damanům útulek ve skalách.
19 Udělal měsíc, aby údobí vyznačoval, slunce ví, kdy má zapadnout.
20 Rozestíráš tmu, je to noc; v ní se hemží všechna lesní zvířata.
21 21 Lvíčata řvou po kořisti a žádají od Boha svou potravu.
22 Když vychází slunce, stahují se, a jdou ulehnout do svých brlohů;
23 za svým dílem vychází člověk – konat až do večera, co má na práci.
24 Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! Moudře jsi je všechna udělal, země je plná tvého bohatství.
25 Hle, širé moře s rozlehlými zálivky a v něm nespočetné hemžení – velcí i malí živočichové -,
26 plují si po něm lodi i Leviatan, jehož jsi utvořil, aby ses mu smál.
27 Ti všichni od tebe čekají, že jim dáš najíst, když přijde čas;
28 dáváš jim, oni si berou, otvíráš ruku, oni se nasytí.

Čtení z prvního listu Korintánům (1Kor 15,35-44)

35 Řekne se však, jak vstávají mrtví? S jakým tělem zase přijdou? 36 Blázne! Co ty seješ, nenabývá opět života, pokud to nezemře. 37 A co seješ, není tělo, jež má přijít, ale pouze semeno, buď pšenice anebo nějaké jiné rostliny; 38 a Bůh mu dává tělo, jak sám chtěl, každému semeni vlastní tělo. 39 Všechna těla nejsou stejná, leč jiné je tělo lidí, jiné tělo zvířat, jiné tělo ptáků, jiné ryb. 40 Jsou také nebeská tělesa a tělesa pozemská, ale jinak září ta nebeská, jinak pozemská. Jinak září slunce, jinak září měsíc, jinak září hvězdy. V záření se dokonce liší hvězda od hvězdy. Tak tomu je se vzkříšením mrtvých: zasévá se v porušenosti, z mrtvých se vstává neporušitelností; zasévá se v hanbě, z mrtvých se vstává ve slávě; zasévá se ve slabosti, z mrtvých se vstává v síle; 44 zasévá se tělo obdařené duší, z mrtvých vstává tělo duchovní. Je-li tělo obdařené duší, je také tělo duchovní.

Laudato si'

190. V tomto kontextu je třeba vždycky připomínat, že „ochrana životního prostředí nemůže být zajišťována pouze na základě finanční kalkulace nákladů a zisků. Životní prostředí je jedním z oněch dober, které tržní mechanismy nejsou schopny adekvátně bránit či prosazovat.“ Opět je zapotřebí

vyhnout se magickému pojetí trhu, které tíhne k myšlence, že problémy se vyřeší pouze růstem zisku podniků a jednotlivců. Je realistické čekat, že ten kdo je posedlý maximalizací zisku, bude přemýšlet o účincích na životní prostředí, které zanechá příštím generacím? V rámci schématu zisků není místo na přemýšlení o rytmech přírody, období jejího úpadku a obrození a o složitosti ekosystémů, které mohou být lidským zásahem vážně poškozeny. Kromě toho, mluví-li se o biodiverzitě, přemýšlí se nanejvýš o tom, jak by nějaká rezerva ekonomických zdrojů mohla být využita, ale nebere se vážně v úvahu reálná hodnota věcí, jejich význam pro lidi a kultury, jakož zájmy a potřeby chudých.

Malá úvaha:

Rozmanitost obecně a biodiverzita zvláště jsou výrazem bohatství naší reality, našeho světa, Božího stvoření. A než ji pochopíme z hlediska její užitečnosti, měli bychom si ji vážit z její vnitřní reality, z její hodnoty samotné. Z této hodnoty samotné se rodí pedagogická hodnota biodiverzity a pak je možná její užitečnost. V biodiverzitě samotné poznáváme její bohatství, schopné vyjadřovat Boží slávu; ve svém pedagogickém aspektu nás biodiverzita například učí, jak se zrodí jiná rostlina ze semen v kontinuitě s ním, tak bude vzkříšení našich těl v kontinuitě se současnými těly, ale odlišné; a konečně, zachování biologické rozmanitosti by mělo být červenou linií, kterou nelze překročit v novém způsobu chápání ekonomiky, který vychází z Laudato sí'. Žijeme svůj vztah k rostlinám a zvířatům z této perspektivy?

Modleme se:

Bože dobroty, který jsi v pátek odpoledne jako je tento zasadil nový strom života, svůj kříž, abys obnovil svět a vykoupil lidstvo, svou prolitou krví nám pomoz respektovat rozmanitost Tvého stvoření, které Tě oslavuje a vyvyšuje. Prosíme o to Tebe, který jsi Kristus, náš Pán. Amen.

Otče náš. Amen.

Sobota – lidstvo

Ranní modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 8

- 2 Hospodine, náš Pane, jak mocné je tvé jméno po celé zemi! Znovu a znovu promlouvá o tvé vznešenosti, vyšší nežli nebesa,
- 3 ústy dětí, těch nejmenších, jako pevnost jsi je ustanovil kvůli svým protivníkům, abys pokořil nepřítele a buřiče.
- 4 Při pohledu na tvé nebe, dílo tvých prstů, na měsíc a hvězdy, jež jsi upevnil,
- 5 co je vůbec smrtelník, že na něj pamatuješ, Adamův syn, že ho ráčíš navštěvovat?
- 6 Udělal jsi ho o málo menším než bohy, věnčíš ho slávou a krásou,
- 7 aby vládl nad dílem tvých rukou, všechno jsi mu k nohám položil,
- 8 ovečky i býky, všechny pospolu, k tomu i polní zvěř,
- 9 nebeské ptactvo i mořské ryby, když se vydá po stezkách moří.
- 10 Hospodine, náš Pane, jak mocné je po celé zemi tvé jméno!

Čtení z knihy Moudrosti (Mdr 9,1-5,13-18)

„Bože otců a Pane slitování, jenž jsi svým slovem udělal vesmír, jenž jsi svou Moudrostí utvořil člověka, aby vládl nad tvory, které jsi udělal, aby svatě a spravedlivě spravoval svět a s upřímným svědomím vykonával soud, dej mi tu, jež s tebou sdílí trůn, Moudrost, a nevyklučuj mě z počtu svých dětí. 5 Neboť jsem tvůj

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato sí' na každý den v týdnu s. 14

služebník a syn tvé služebnice, slabý člověk pomíjivého života, který těžko chápe spravedlnost a zákony. 13 Který člověk totiž může znát Boží záměr a kdo může pochopit, co chce Pán? 14 Neboť myšlenky smrtelníků jsou bázlivé a nestálé naše úvahy; porušitelné tělo totiž tíží duši a tento stan z hlíny zatěžuje mysl plnou starostí. S obtížemi se totiž domýšlíme toho, co je na zemi, a jen s úsilím nacházíme, co máme v dosahu, ale co je na nebesích, kdo to odhalil? A tvou vůli kdo poznal, aniž jsi mu dal moudrost a shůry seslal svého svatého ducha? Tak byly srovnány stezky těch, kdo jsou na zemi, tak byli lidé poučeni o tom, co se ti líbí, a moudrostí byli spaseni.“

Laudato si'

67. Nejsme Bůh. Země nás předchází a byla nám dána. To nám umožňuje odpovědět na obvinění, které bývá vznášeno proti židovsko-křesťanskému myšlení. Tvrdí, že příběh Geneze, který vybízí k podmanění země (srov. Gn 1,28), prý favorizuje neurvalé vykořisťování přírody, protože podává obraz člověka jakožto panovníka a ničitele. To není správná interpretace Bible, jak ji chápe církev. Ačkoli je pravdou, že křesťané občas interpretovali Písmo nesprávně, dnes je třeba důrazně odmítnout úsudek, podle něhož z toho, že jsme stvořeni k Božímu obrazu, a z příkazu podmanit si zemi, lze odvozovat absolutní vládu nad ostatním tvorstvem. Je důležité číst biblické texty v jejich kontextu a se správnou hermeneutikou a pamatovat, že nás vybízí „obdělávat a střežit“ zahradu světa (srov. Gn 2,15). „Obdělávat“ znamená orat či pracovat napůdě, „střežit“ znamená chránit, opatrovat, hájit, zachovávat, bdít. Implikuje to vztah odpovědné vzájemnosti mezi člověkem a přírodou. Každá komunita může brát z dober země to, co potřebuje k vlastnímu přežití, ale má také povinnost chránit ji a zaručovat kontinuitu její plodnosti pro budoucí generace. Země v posledku „náleží Hospodinu“ (Žl 24,1), Jemu patří „země i vše, co je na ní“ (Dt 10,14). Proto Bůh neguje každý nárok absolutního vlastnictví: „Země se nesmí prodávat natrvalo, neboť patří mně. Vy jste pro mne jen cizinci a řistěhovalci.“ (Lv 25,23).

Malá úvaha:

Přišli jsme ze země a jsme složeni z hvězdného prachu, ze země přicházíme a do země se vracíme. Naše existence je pomíjivá. A přesto jsme povoláni do existence, abychom si užívali života, darů stvoření a Stvořitele. Bůh nás volá zpět do božského lůna, když země pokryje naše těla, když čekáme na konečné vzkříšení. Jsme malí a zároveň velcí, díky láskyplnému záměru Stvořitele. Boží láskou jsme umístěni do srdce stvoření, abychom byli věrnými strážci. Strážit zemi: to je naše poslání jako Boží milovaná stvoření. Naplňuje nás Boží láska a vyzývá nás, abychom se starali o stvoření?

Modleme se:

Bože dobroty, který nás na úsvitu nového dne volá zpět k životu, pomoz nám naplnit se Tvou láskou, abychom byli dobrými strážci společného domova, který jsi nám dal. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.

Odpolední modlitba

Ve jménu (†) Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.

Žalm 34

2 Álef. Budu velebit Hospodina v každé době, jeho chvála je v mých ústech neustále;

3 Bét. V Hospodinu je chvála mé duše, ať naslouchají pokorní, ať plesají!

4 Gimel. Oslavujte se mnou Hospodina, vychvalujme spolu jeho jméno.

5 Dálet. Hledám Hospodina, on mi odpovídá a ze všech mých děsů mě vyproštíje.

Ranní a odpolední modlitba v duchu encykliky Laudato si' na každý den v týdnu s. 15

- 6 Hé. Kdo k němu hledí, rozzáří se a na jeho tváři nebude hanba.
- 7 Zajin. Ubohý zavolal, Hospodin slyší a ze všech jeho úzkostí ho zachraňuje.
- 8 Chet. Utáboří se Hospodinův anděl kolem svých věrných a vyprošťuje je.
- 9 Tet. Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý, šťastný, kdo se v něm ukrývá!
- 10 Jod. Bojte se, vy svatí, Hospodina, kdo se ho bojí, nic nepostrádá.
- 11 Kaf. Lvíčata mají nouzi, hladovějí, kdo hledá Hospodina, nic dobrého nepostrádá.
- 12 Lámed. Pojdte, synové, poslyšte mě, Hospodinově bázni vás naučím.
- 13 Mém. Kde je člověk, jenž touží po životě, jenž se tak těší na dny, v nichž by viděl štěstí?
- 14 Nún. Chraň svůj jazyk před zlem, své rty před klamnými slovy.
- 15 Sámek. Vyhýbej se zlu, konej dobro, vyhledávej pokoj a o něj usiluj.
- 16 Ajin. Spravedlivým – Hospodinovy oči, a na jejich volání – jeho uši;
- 17 Pé. Hospodinova tvář proti těm, kdo činí zlo, ať se ze země odstraní památka na ně.
- 18 Čáde. Oni volají, Hospodin poslouchá, ze všech jejich úzkostí je vysvobozuje;
- 19 Kóf. Blízký je Hospodin zlomeným srdcím, zachraňuje sklíčené myslí.
- 20 Réš. Neštěstí za neštěstím na spravedlivého, ale ze všech ho Hospodin vysvobodí;
- 21 Šín. Hospodin chrání všechny jeho kosti, ani jedna nebude zlomena.
- 22 Táv. Zlo zabije bezbožníka, kdo nenávidí spravedlivého, bude pykat.
- 23 Hospodin vykupuje duši svých služebníků, kdo se v něm ukryje, pykat nebude.

Čtení z listu Kolosanům (Kol 2,8-10)

Dávejte pozor, aby vás někdo neuvrhl do otroctví oním marným lákadlem „filozofie“, podle zcelalidského podání, podle živlů světa, a ne podle Krista. Vždyť v něm tělesně přebývá veškerá Plnost Božství, i vy jste v něm přidružení k jeho plnosti, v něm, jenž je Hlavou každého Knížectva i každé Mocnosti.

Laudato si'

99. Podle křesťanského chápání reality prochází úděl celého stvoření tajemstvím Krista: „Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Kol 1,16).[80] Prolog Janova evangelia (1,1-18) podává stvořitelenskou činnost Krista jakožto božského Slova (Logos). Tento prolog však zaskakujesvým tvrzením, že toto Slovo se „stalo tělem“ (Jan 1,14). Jedna Osoba z Trojice vstoupila do stvořeného kosmu a sdílela jeho úděl až na kříž. Od počátku světa, ale především počínajevtělením, působí Kristovo tajemství v celku přirozené reality, aniž by tím narušovalo její autonomii.

Malá úvaha:

Aby se Bůh stal tvorem, rozhodl se stát se člověkem. Kristus je Syn Boží, který se pro nás stal člověkem a v němž tělesně přebývá plnost božství. Tímto způsobem celé stvoření skrze lidské stvoření vstoupilo do samotného tajemství Boha. Ve všem je přítomen nejen Bůh, ale v Bohu je přítomno i stvoření v Kristu. Do této míry Bůh miluje dílo stvoření: až do té míry, že je obnovuje a vkládá do srdce božského tajemství. Podobá se naše láska ke stvoření té Boží? Pokud ne, upřeme svůj zrak na Krista, abychom se mohli obrátit.

Modleme se:

Bože dobroty, ty jsi poslal svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, aby vykoupil lidstvo a spolu s Ním celý svět, pomoz nám nyní, když slunce ubývá, abychom nikdy nepřestali hledět na Tvého Syna, pravé a vždy nádherné Slunce. Prosíme o to skrze samotného Krista, našeho Pána. Amen.

Otče náš. Amen.